

Styrelsen for Arbejdsmarked og
Rekruttering
Vermundsgade 38
2100 København Ø

Den 25. januar 2024

Ankestyrelsens bidrag til høring om Forslag til Lov om ændring af lov om social pension (Tildeling af anciennitet til tidlig pension for perioder under opskoling) – jeres j.nr. 23/06394

J.nr. 24-6326

Ankestyrelsen
7998 Statsservice

Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering har ved mail af 18. januar 2024 bedt Ankestyrelsen om bidrag til besvarelse af høring om udkast til ændringsforslag til lov om social pension (Tildeling af anciennitet til tidlig pension for perioder under opskoling).

Tel +45 3341 1200

ast@ast.dk
sikkermail@ast.dk

Ankestyrelsens bemærkninger

Til udkast til lovens § 26 n, stk. 1, nr. 19

EAN-nr.:
57 98 000 35 48 21

Det fremgår af udkast til § 26 n, stk. 1, nr. 19, at "Opskoling inden for samme branche til en tidssvarende, offentligt anerkendt uddannelse, hvor opskolingsperioden ved tilbagevenden til arbejdspladsen medregnes til lønmodtagerens beskæftigelsesanciennitet. Opskoling skal ske som led i et ansættelsesforhold og med en løbende arbejdsgiverudbetalt aflønning som supplement til lønmodtageren."

Åbningstid:
man-fre kl. 9.00-15.00

Det er Ankestyrelsens opfattelse, at bestemmelsen bør præciseres yderligere, så det fremgår klart, at ancienniteten tildeles på baggrund af perioden med opskoling og ikke for den ydelse, som borger modtager under opskoling.

Vi foreslår eksempelvis følgende ordlyd:

"Perioder med opskoling inden for samme branche til en tidssvarende, offentligt anerkendt uddannelse, hvor opskolingsperioden ved tilbagevenden til arbejdspladsen medregnes til lønmodtagerens beskæftigelsesanciennitet. Opskoling skal ske som led i et

ansættelsesforhold og med en løbende arbejdsgiverudbetalt aflønning som supplement til lønmodtageren.”

På den måde følger bestemmelsen også ordlyden i § 26 n, stk. 1, nr. 17 og nr. 18:

“17) Perioder med skolepraktik (ulønnet obligatorisk praktik) på SU-berettigende uddannelser.

18) Perioder i det ordinære uddannelsessystem efter det fyldte 40. år.”

Under bemærkninger til lovforslaget afsnit 2.1.2. Ministeriets overvejelser og den foreslåede ordning fremgår, at der er fire betingelser for, at man kan få anciennitet for perioder med opskoling:

“Det foreslås således, at perioder med opskoling vil kunne tælle med i anciennitetsopgørelsen til tidlig pension, når visse betingelser er opfyldt. Lønmodtageren skal have fået **orlov fra sin arbejdsgiver** for at kunne deltage i opskoling. Personen skal være opskolet **inden for samme branche** til en tidssvarende, offentlig anerkendt uddannelse, f.eks. fra ufaglært til faglært, eller fra ufaglært eller faglært til erhvervsakademiniveau eller et højere niveau inden for samme branche eller erhverv, hvor **arbejdsgiveren løbende udbetaler en supplerende aflønning** under uddannelsen f.eks. ved godtgørelse eller opkolingsydelse. Endelig vil personen ved eventuel tilbagevenden til samme arbejdsgiver skulle være berettiget til at få **orlovsperioden talt med i sin beskæftigelsesanciennitet og lønanciennitet.**

(...)

Det vil ikke være en betingelse, at personen rent faktisk er vendt tilbage til samme arbejdsgiver. Det afgørende vil være, at personen ville have været berettiget til at få orlovsperioden talt med i sin beskæftigelsesanciennitet, hvis personen efter endt opskoling var vendt tilbage til den arbejdsgiver, der bevilgede orloven.”

Det er Ankestyrelsen opfattelse, at den sidste betingelse (at ”personen ved eventuel tilbagevenden til samme arbejdsgiver skulle være berettiget til at få orlovsperioden talt med i sin beskæftigelsesanciennitet og lønanciennitet.”) er svær at vurdere i praksis på baggrund af den dokumentation, som borger måtte kunne fremskaffe. Det kan derfor overvejes, om betingelsen er nødvendig, når det allerede kræves, at opskoling sker som led i et ansættelsesforhold.

Eftersom det fremgår af bemærkningerne til lovforslaget, at det ikke er et krav, at personen rent faktisk vender tilbage til samme arbejdsgiver, er det Ankestyrelsens opfattelse, at lovens ordlyd bør afspejle dette. Vi forslår eksempelvis følgende formulering:

“**Perioder med** opskoling inden for samme branche til en tidssvarende, offentligt anerkendt uddannelse, hvor opkolingsperioden ved **eventuel** tilbagevenden til arbejdspladsen medregnes til lønmodtagerens beskæftigelsesanciennitet. Opskoling skal ske som led i et ansættelsesforhold og med en løbende arbejdsgiverudbetalt aflønning som supplement til lønmodtageren.”

Til udkast til § 3

Det fremgår af udkast til § 3, at “Stk. 1. Personer, som er født i perioden fra 1. juli 1957 til og med 1962, og som forud for denne lovs ikrafttræden har fået helt eller delvist afslag på en ansøgning om ret til tidlig pension på grund af manglende anciennitet, kan efter anmodning til Udbetaling Danmark få genoptaget afgørelsen om ret til tidlig pension, jf. stk. 2-6.

Stk. 2. Det er en betingelse for, at Udbetaling Danmark kan behandle en anmodning om genoptagelse, at vedkommende i perioden, der kan tælle med til anciennitet til tidlig pension, jf. § 26 h, stk. 3, i lov om social pension, har været i praktik på en SU-berettigende uddannelse, jf. § 26 n, stk. 1, nr. 17, eller har været under opskoling, jf. § 26 n, stk. 1, nr. 19, som affattet ved denne lovs § 1, nr. 3.

Stk. 3. Anmodning om genoptagelse efter stk. 1, kan indgives i perioden fra den 1. august 2024 til og med den 31. december 2024. Udbetaling Danmark træffer så vidt muligt afgørelse om ret til tidlig pension senest 4 måneder efter modtagelse af anmodningen.

Stk. 4. Opnår en person ret til tidlig pension på grundlag af genoptagelse efter stk. 1, udbetales tidlig pension fra den 1. i måneden efter anmodning om genoptagelse, såfremt personen ville kunne overgå til tidlig pension fra dette tidspunkt, jf. dog stk. 5. I tidlig pension fratrækkes sygedagpenge, arbejdsløshedsdagpenge, selvforsørgelses- og hjemrejseydelse, overgangsydelse, ledighedsydelse, ressourceforløbsydelse, uddannelseshjælp og kontanthjælp, som er udbetalt fra tidspunktet for anmodning om genoptagelse og frem til afgørelse om ret til tidlig pension efter genoptagelse.

Stk. 5. Til personer, som er overgået til efterløn eller fleksydelse, udbetales tidlig pension fra den 1. i måneden efter afgørelsen om ret til tidlig pension efter anmodning om genoptagelse.

Stk. 6. Krav om tilknytning til arbejdsmarkedet efter § 26 s i lov om social pension gælder ikke, når der på tidspunktet for afgang efter anmodning om genoptagelse er mindre end 13 måneder til, at personen tidligst kan overgå til tidlig pension.”

Det fremgår af bestemmelsen, hvornår borgere kan overgå til tidlig pension, hvis de på grund af opskoling eller ulønnet praktik får ret til tidlig pension eller får ret til tidlig pension i et ekstra år. Det fremgår ikke eksplicit af bestemmelsen, hvordan borgere er stillet, hvis de allerede er overgået til 1 års tidlig pension, men opnår ret til yderligere 1 år på baggrund af de nye regler.

Det er Ankestyrelsen opfattelse, at det bør fremgå af bestemmelsen, om borgere, som allerede er overgået til tidlig pension, kan opnå ret til yderligere tidlig pension efter de nye regler. Såfremt det ikke er tilfældet, bør dette også fremgå af bestemmelsen.

Venlig hilsen

Mette Bygvraa Jønsson

Styrelsen for arbejdsmarked og rekruttering
ATT: Helle Sølvsten

25. januar 2024

Udbetaling Danmarks høringssvar til udkast til lovforslag om ændring af lov om social pension (Tildeling af anciennitet til tidlig pension for perioder under opskoling)

Udbetaling Danmark har den 18. januar 2024 modtaget høring over udkast til lovforslag om ændring af lov om social pension (Tildeling af anciennitet til tidlig pension for perioder under opskoling).

Udbetaling Danmark har ikke bemærkninger til de ændringer, som fremgår af lovforslaget.

Udbetaling Danmark finder dog, at det vil være hensigtsmæssigt, hvis der tillige sker en ændring af lov om social pension § 26 k, stk. 1. Bestemmelsen har følgende ordlyd: "**Der tildeles op til 1 1/8 års anciennitet til personer, der er født før den 1. september 1959. Personer, der er født i perioden fra den 1. september 1959 til og med den 1. september 1961, tildeles 9/16 måneders fuld anciennitet for hver måned som 16-17-årig, der ligger før den 1. september 1977.**"

Udbetaling Danmark foreslår, at bestemmelsen i stedet formuleres på følgende måde:

"Personer, der er født før den 1. september 1961, tildeles 9/16 måneders fuld anciennitet for hver måned som 16-17-årig, der ligger før den 1. september 1977. For personer født før den 1. september 1959 tildeles dog mindst 1 1/8 års anciennitet".

Baggrunden for forslaget

Når Udbetaling Danmark beregner borgernes anciennitet, skal der for borgere født før 1. september 1959 tildeles 1 1/8 års anciennitet i den periode, hvor borger var 16-17 år. Dette fremgår af lov om social pension § 26 k, stk. 1, 1. pkt. I bekendtgørelsen præciseres det, at 1 1/8 svarer til 1,125 års anciennitet.

En kombination af forholdsmæssig fordeling og matematiske afrundingsregler skaber udfordringer med at tildele præcist 1 1/8 (1,125) års automatisk anciennitet. Det skyldes, at medmindre borger er født den 1. januar, vil 16-17 års perioden strække sig over 3 kalenderår. Dette understøttes systemmæssigt ved at fordele de 1 1/8 (1,125) ud over de 3 år, og derefter afrunde hvert enkelt års anciennitet til 3. decimal, jf. § 2 i bekendtgørelse nr. 2422 om optjening, beregning og dokumentation af anciennitet.

Når 1,125 fordeles i tre ulige dele afhængigt af borgers fødselsdato, og derefter afrundes hver for sig (altså hvert år), vil man, når de tre afrundede tal lægges sammen igen, i en del tilfælde ikke lande på 1,125.

Udbetaling Danmark har behandlet lidt over 50.000 sager, hvor borgere har været omfattet af bestemmelsen i § 26 k, stk. 1, 1.pkt. En undersøgelse har vist, at ud af det samlede antal, har der alene været 33 sager, hvor afrundingen har haft en egentlig betydning. I de 33 sager er borgeren blevet stillet bedre, idet de har fået tillagt yderligere 4 timers arbejde ud af 42-44 år, hvilket i de konkrete sager har haft en positiv betydning for opgørelsen af ancienniteten, idet denne er opgjort til 1,126.

Ankestyrelsen har den 15. august 2023 offentliggjort principafgørelse P 21-23, som foreskriver, at fordelingen af den automatiske anciennitet for 16-17-årige skal opgøres til præcis 1,125.

Ankestyrelsens afgørelse betyder, at det vil være nødvendigt at foretage systemændringer. Det finder Udbetaling Danmark er u hensigtsmæssigt er flere årsager.

For det første er det Udbetaling Danmarks vurdering, at Udbetaling Danmarks praksis kun vil få reel betydning for højst 3 borgere fremadrettet. Det skyldes blandt andet, at der er tale om en tidsmæssigt begrænset problematik, da det alene vedrører borgere født til og med 31. august 1959, hvorfor de sidste overgår til folkepension den 31. august 2026.

For det andet skønner Udbetaling Danmark, at det vil koste i omegnen af 1,5 mio. kroner at ændre systemet. Det er nødvendigt at ændre systemet, selvom det reelt kun får betydning for meget få borgere, fordi Udbetaling Danmarks fordeling i afgørelserne til de relevante borgere (født til og med 31. august 1959) ellers ikke vil være i overensstemmelse med Ankestyrelsens principafgørelse.

Endelig vil en systemændring have betydning for den tidsmæssige implementering af nogle af de andre vigtige systemændringer, som Udbetaling Danmark pt. arbejder på.

Den nuværende formulering af bestemmelsen i § 26 k, stk. 1, tildeler borgere født før 1. september 1959 to fulde år med automatisk anciennitet, samlet set 1,125. To år svarer til 24 måneder. 24 måneders anciennitet af 9/16 pr. måned ville give 1,125. En ændring af formuleringen vil således give samme resultat, men fordi fordelingen fastsættes på månedsbasis, så ville Udbetaling Danmarks eksisterende praksis være i overensstemmelse med reglerne, og en systemændring ville ikke være nødvendigt.

Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering
star@star.dk
Helle Sølvsten hels@star.dk
Julie Juul Dalsgaard juj@star.dk

Sagsnr. 24-0272
Vores ref.
NHO/IBU/aje/bho
Deres ref. 23/06394

Den 13. september 2022

Høringsvar om tildeling af anciennitet til tidlig pension for perioder under opskoling

Fagbevægelsens Hovedorganisation (FH) har gennem Beskæftigelsesrådet modtaget høring over udkast til lovforslag om ændring af lov om social pension og lov om ophævelse af lov om den sociale pensionsfond (Tildeling af anciennitet til tidlig pension for perioder under opskoling og ophævelse af lov om den sociale pensionsfond).

Lovforslaget har tidligere været i høring i september 2022, hvor FH afgav en række bemærkninger. Da det nuværende udkast til lovforslag i store træk svarer til det tidligere udkast, vil nedenstående bemærkninger tage afsæt i FH's tidligere høringssvar.

Den konkrete udmåling af anciennitet er afgørende for retten til tidlig pension herunder for om borgeren opnår ret til et, to eller tre år med tidlig pension. I udgangspunktet bygger udmåling af anciennitet for lønmodtagere på registeroplysninger for ATP-indbetalinger, hvilket bl.a. suppleres med en række specifikke situationer, som også giver anledning til optjening af anciennitet, selvom der ikke er indbetalt ATP-bidrag.

Det er helt afgørende, at udmålingen af ancienniteten er fair og dækkende. Grundlæggende baserer optjening af anciennitet sig på fornuftige principper, der giver en tilsigtet målretning af tidlig pension mod grupper med lange hårde arbejdsliv. Der er dog udfordringer med visse grænsedragninger og opgørelsesprincipper, der gør, at reglerne i nogle tilfælde ikke opleves som fair. Da anciennitetsudmålingen baserer sig på hele år, vil selv kortere tidsperioder uden anciennitetsoptjening kunne få store konsekvenser for den enkelte borger.

Opskoling som led i et ansættelsesforhold

FH bakker helt op om udkastet til lovforslag, der håndterer den del af problematikken, som vedrører opskoling som led i et ansættelsesforhold.

Lovforslaget betyder, at perioder under opskoling som led i et ansættelsesforhold med supplerende aflønning under opskoling, og hvor der ikke er blevet indbetalt ATP-bidrag, nu også tæller med i beregning af anciennitet til tidlig pension. Konkret nævnes opskoling inden for bistands-, pleje- og omsorgsområdet samt pædagogområdet som eksempler på fag, hvor ændringen vil få betydning for anciennitetsudmålingen. Endvidere præciseres, at ulønnede obligatoriske praktikperioder skal kunne medregnes til anciennitet, uanset om de foregår på uddannelsesstedet eller i en virksomhed.

FH støtter de foreslåede ændringer, som vil gøre reglerne for udmåling af anciennitet mere ensartede på tværs af faggrupper og skaber parallelitet til elevløn på erhvervsuddannelserne,

der udløser anciennitet efter gældende regler. Derved undgås en konkret utilsigtet forskelsbehandling af lønmodtagere inden for forskellige brancher.

FH finder det vigtigt, at lovforslaget, som det sker i bemærkningerne, ligestiller den person, der efter endt orlov og opskoling vender tilbage til arbejdspladsen, med den person, der efter endt orlov og opskoling, søger og får et andet tilsvarende job på en anden arbejdsplads.

FH vil derfor opfordre ministeren til at overveje, om ikke lovforslaget mere retvisende kan formuleres således:

I § 26 n, stk. 1, indsættes som nr. 19:

»19) Opskoling inden for samme branche til en tidssvarende, offentlig anerkendt uddannelse, hvor opskolingsperioden ved eventuel tilbagevenden til samme arbejdsgiver medregnes til lønmodtagerens beskæftigelsesanciennitet. Opskoling skal ske som led i et ansættelsesforhold og med en løbende arbejdsgiverudbetalt aflønning som supplement til lønmodtageren.«

FH vil endvidere foreslå, at det af bemærkningerne til lovforslaget fremgår, at der med "beskæftigelsesanciennitet" henvises til beskæftigelsesanciennitet og/eller lønanciennitet. En præcisering af begrebet er nødvendig, da perioden med opskoling både vil kunne tælles med i beskæftigelsesanciennitet, dvs. anciennitet for så vidt angår opsigelsesvarsel, fratrædelsesgodtgørelse, mv. og tælles med i eventuel lønanciennitet dvs. "beskæftigelsesanciennitet" for så vidt angår lønindplacering ved tilbagevenden til samme arbejdsgiver (eller til arbejde under samme overenskomst).

Lovforslaget har tidligere været i høring i september 2022, men er efterfølgende ikke blevet fremsat som planlagt. Det har ramt en række lønmodtagere, som har været afskåret fra ret til tidlig pension pga. manglende anerkendelse af perioder under opskoling i anciennitetsberegningen. FH ser gerne, at der bliver taget hånd om disse lønmodtagere i lovforslaget, så de på behørig vis bliver kompenseret for det tab af rettigheder, som de er blevet påført som følge af forsinkelsen af lovforslaget.

Andre mangler i anciennitetsudmåling

Herudover vil FH gerne gøre opmærksom på, at vores medlemsorganisationer fortsat oplever forskel i anciennitetsudmålingen i de situationer, hvor medlemmer i løbet af deres arbejdsliv har deltaget i fx opskoling eller voksen- og efteruddannelse herunder AMU-kurser og alene har modtaget fx statens voksenuddannelsesstøtte (SVU) eller voksen- og efteruddannelsesgodtgørelse (VEU-godtgørelse). I de tilfælde vil uddannelsesperioden ikke tælle med i ancienniteten, såfremt der ikke oppebæres aflønning fra arbejdsgiveren, og det selvom opskoling/voksen- og efteruddannelsen sker som led i ansættelsen og efter aftale med arbejdsgiveren. Omvendt vil perioder med opskoling/voksen- og efteruddannelse, hvor medarbejderen oppebærer løn og indbetaler ATP-bidrag tælle med i ancienniteten. FH vil gerne opfordre til, at der også tages hånd om denne problematik, så der sikres ensartede regler for udmåling af anciennitet inden for rammerne af tidlig pension.

Desuden bør G-dage tælle med i ancienniteten. De grupper, som har størst forbrug af G-dage, er også de grupper, som kommer tidligst på arbejdsmarkedet, og som har det hårdeste arbejdsliv. G-dage udbetales af arbejdsgiver i forbindelse med fratræden og inden overgang til arbejdsløshedsdagpenge – begge indtægter som tæller med i anciennitetsberegningen, og det er derfor ulogisk, at G-dage i øjeblikket ikke tæller med i ancienniteten.

FH vil i lighed med tidligere også henlede opmærksomheden på den forskelsbehandling i udmåling af anciennitet for visse lønmodtagere, som i perioden 1971-1977 tog en

erhvervsfaglig uddannelse. Indførelsen af EFG-forsøgsordningen i 1971 gjorde det således betydeligt sværere at opnå en lærekontrakt, før basisåret var overstået. FH mener derfor, at basisåret i EFG-forsøgsuddannelsen fra 1971-1977 bør tælle med som anciennitet for at undgå forskelsbehandling af de unge, der i denne periode benyttede den nye forsøgsordning frem for mesterlæren.

Dokumentationskrav

FH understreger, at de omfattende dokumentationskrav i de tilfælde, hvor der ikke foreligger registeroplysninger, er et problem for mange borgere, der typisk ikke har gemt fysisk dokumentation 30-40-50 år tilbage i tiden, især fordi den enkelte lønmodtager ikke har kunne forudse nødvendigheden af at gemme lønsedler mv. gennem et helt arbejdsliv.

Konkret er der fx mange, der har problemer med at kunne dokumentere arbejde i udlandet. En undersøgelse fra 3F blandt deres 60-67-årige medlemmer viser, at 16 pct. har arbejdet i udlandet i løbet af deres arbejdsliv, men blandt disse har 58 pct. ikke nogen dokumentation (lønsedler og/eller ansættelsesbevis) for arbejdet. Derfor vil deres arbejdsperiode i udlandet ikke kunne tælle med i en opregning af anciennitet til tidlig pension.

Konsekvensen af de strenge krav til dokumentation er, at en del borgere afholder sig fra at ansøge om tidlig pension, eller at de får afslag på deres ansøgning – selvom de egentlig burde være berettiget. FH lægger vægt på et objektivt og klart administrationsgrundlag, men finder det også afgørende med en større fleksibilitet i forhold til dokumentationskrav, således at det tydeligt fremgår af loven, at sandsynliggørelse af en given anciennitet er tilstrækkelig dokumentation.

Fx bør medlemskab af en a-kasse i kombination med en tro- og love-erklæring kunne anerkendes som tilstrækkeligt dokumentationsgrundlag, som kan sandsynliggøre perioder med arbejdsløshedsdagpenge, sygedagpenge og uddannelsesgodtgørelse, når der ikke findes specifik dokumentation i offentlige registre, eller kan sandsynliggøre perioder med beskæftigelse, hvor der ikke er indbetalt ATP-bidrag.

En større fleksibilitet i forhold til dokumentationskrav vil bidrage til at sikre borgernes retssikkerhed i forbindelse med tildeling af ret til tidlig pension.

FH skal opfordre til, at beskæftigelsesministeren kortlægger problemernes omfang og samtidig undersøger muligheden for øget brug af tro-og-love-erklæringer som supplement til anden dokumentation.

Med venlig hilsen

Nanna Højlund, Næstformand FH